

Handbok

Installation julgran

H Inst Julgrn

2013

Handbok för Försvarsmaktens logistiktjänst
(H Inst Julgrn)

H Inst Julgrn 2013

1 Förstudie

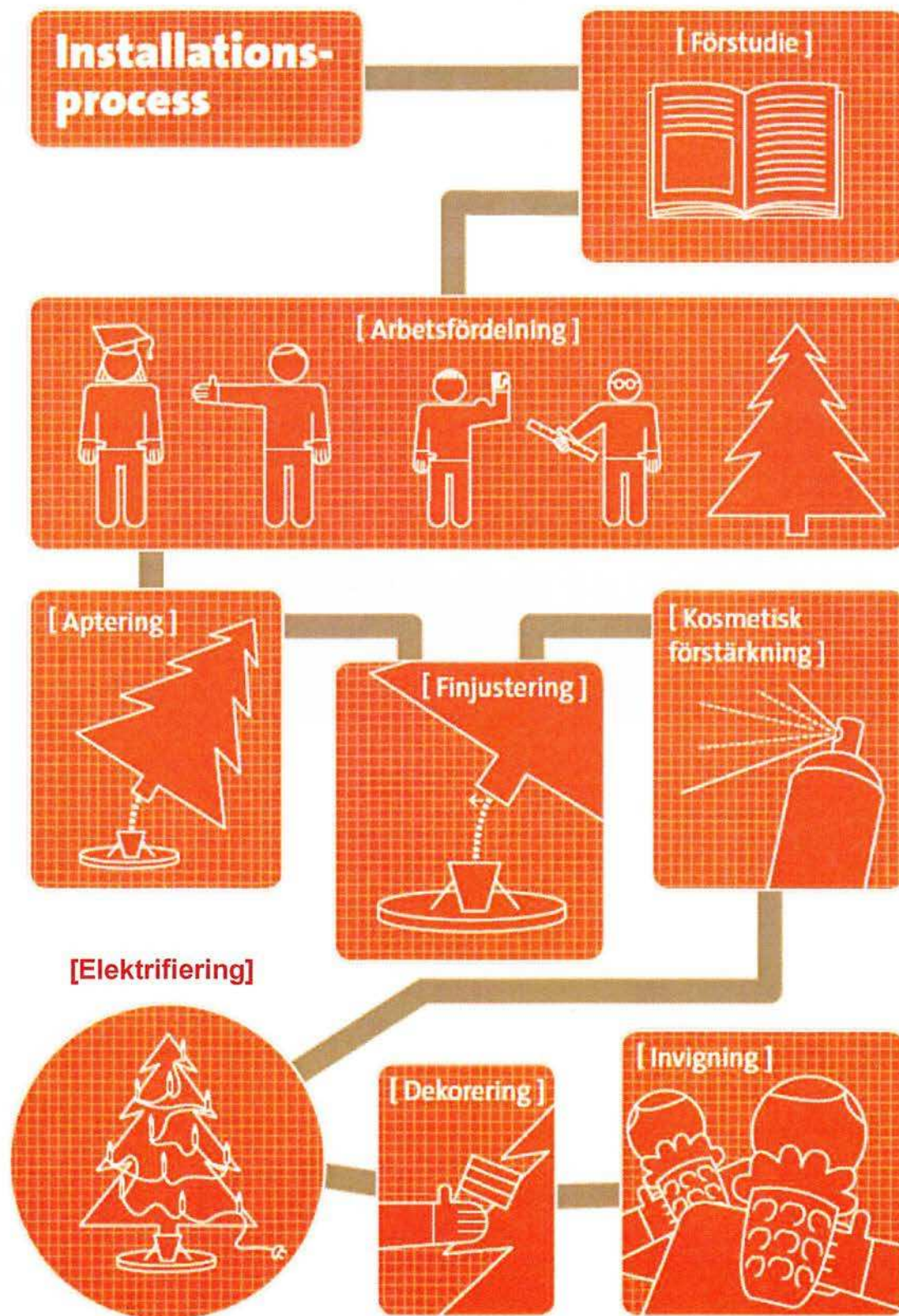
Innan du startar själva installationen av granen bör du först läsa hela handboken för att få en god uppfattning om hela processen.

Du bör sedan göra en noggrann förstudie av familjens behov och förutsättningar så att rätt gran kan anskaffas avseende dimension, barrtäthet, doft och hållbarhet.

Frågor som är avgörande är:

- Typ av gran, art och volym.
- Bästa inköpsalternativ, pris och leveransmöjligheter.
- Takhöjd vid placeringsplatsen.
- Familjemedlemmarnas preferenser avseende lukt och färg.
- Avsedd golvyta i kvadratmeter samt ytbeskaffenhet.
- Total paketvolym som ska rymmas under grenarna.
- Tidsperiod under vilken granen ska vara installerad.

2 Installationsprocess

3 Arbetsfördelning

Det krävs som regel fyra personer för att installera en genomsnittlig julgran. För att installationen ska bli effektiv är arbetsfördelningen avgörande.

Följande befattningar är nödvändiga:

Weihnachtsleiter

En övergripande befattning som övervakar hela julfirandet, genomför förstudie samt inköp. Tillfaller den person som har högst akademisk grad. Om han eller hon har doktors grad anses förutsättningarna vara mycket goda för en lyckad installation.

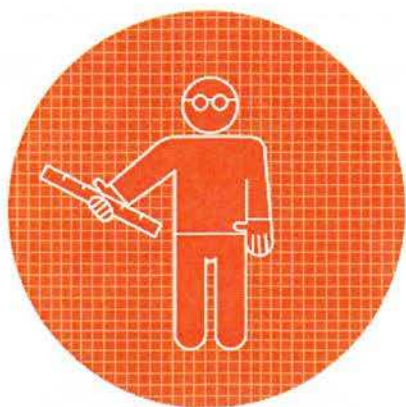
Tannenführer

Chef för det praktiska arbetet. Ges till den familjemedlem som uppvisar bäst ledaregenskaper. Styr den fysiska placeringen och senare utsmyckningen av granen utifrån de direktiv han eller hon får av sin Weihnachtsleiter.

Baumträger

Den mest stickhårdiga familjemedlemmen tar denna befattning. Uppdraget är att med kroppsstyrka föra granen till dess plats samt att bära ner alla kartonger med Weihnachtsbaumschmuck från vinden.

Fußrichter

Tillfaller den mest noggranna och matematiskt begåvade familjemedlemmen.

Han/hon har det extremt viktiga uppdraget att hålla i julgransfoten vid apteringen av granen samt utifrån sin Tannenführers direktiv göra detaljerade justeringar i sidled.

Ordlista

Manualen anger alltid den korrekta tyska terminologin eftersom den är mer direkt uppmanande och effektiv än vänligt sjungande svenska. Här är de ord som är aktuella:

Weihnachtsleiter Julchef

Tannenführer Granförare

Baumträger Trädbärare

Fußrichter Fotriktare

Weihnachtsbaumschmuck Julprydnader

Weihnachtsgeschenk Julklappar

Tannenbaumbeleuchtung Julgransbelysning

Tannenkraftwagen Julgranstransportfordon

4 Apterung av granen i foten

Ett av de stökigaste och svåraste momenten i hela julfirandet är att få in granen genom dörren och sedan föra den på plats i foten. Här finns en stor risk för stickskador, kådastänk på möbler samt okontrollerad barrfällning.

Vi utgår från att den inköpta granen fraktats till familjens bostad av en licensierad leverantör i en för ändamålet specialdesignad Tannenkraftwagen. Granen bör acklimatiseras utanför bostaden under den tidsperiod i minuter som kan läsas ut enligt formeln:

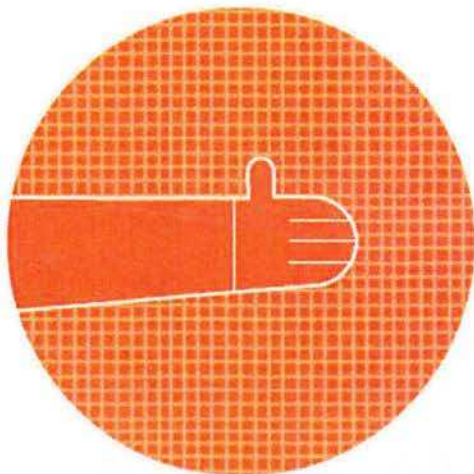
$(\text{inomhustemperatur} - \text{utomhustemperatur} + 126) / 3.56.$

När acklimatiseringen är avslutad lyfter Baumträgern granen på Tannenführers kommando. Observera att granen måste riktas så att foten passerar in i huset först, det vill säga granen kommer in i huset medgrens. Om granen kommer in i huset motgrens finns risk för skador på träd, dörrkarm och Baumträger.

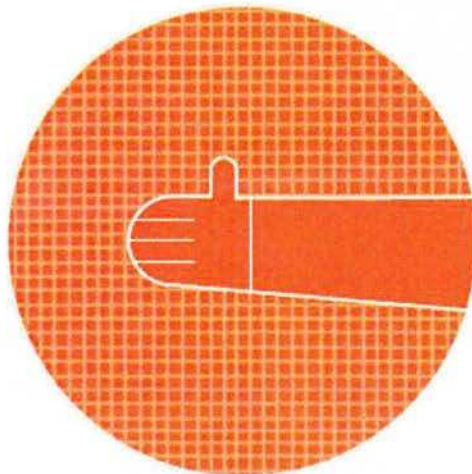
Granen förs sedan resolut fram mot Fußrichtern. Tannenführern dirigerar ständigt med korta kommandon som Rechts, Links, Halt och Schnell. Här ser man tydligt fördelen med det effektiva tyska språket jämfört med svenskan.

I det kritiska momentet när granen ska passas in i foten tar Fußrichtern över styrning med samma kommandon som ovan, detta sker så fort Baumträgern sätter foten på julgransmattan. När väl granen apterats är det dags för en kort paus så att arbetsgruppen kan plocka barr ur kroppen och dricka var sin öl.

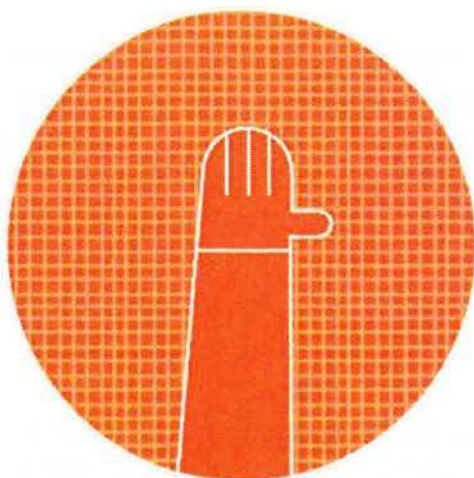
Kommandon vid avertering

Rechts!
[sväng åt höger]

Links!
[sväng åt vänster]

Halt!
[ta det lite lugnt]

Schnell!
[gå på lite snabbare]

5 Finjustering av vinkel och grentäthet

Innan finjustering görs anmäler Tannenführern till Weihnachtsleitern att granen är på plats och den senare kan om så önskas göra en optisk besiktning så att granen verkligen hamnat på rätt plats i bostaden. Tänk på att förtroende är bra men kontroll är bättre.

Finjusteringen sköts av Tannenführer och Fußrichter. Idag finns mycket prisvärda lasermättningsverktyg på marknaden och för den som vill ha en korrekt rätvinklig gran är detta en god investering.

Även om granen valts med omsorg finns det stor risk att naturen på egen hand har misslyckats med grenplaceringen. Längst ner på granen är grentätheten ofta för hög för att alla Weihnachtsgeschenke ska få plats och längre upp är den ofta för gles för att det ska finnas fästpunkter för allt Weihnachtsbaumschmuck. En justering av grentätheten genomförs enligt instruktionen på följande sida.

Under tiden detta sker sanerar Baumträgern bostaden från det barrspill som uppstått vid införandet av granen. Verktyg för detta; borste, sopskyffel och pincett.

När allt är klart tar samtliga en kort rast och dricker en öl.

[1. Såga av]

[2. Märk ut]

[3. Borra]

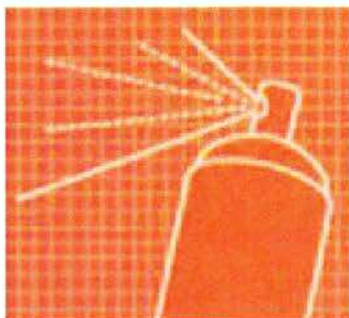

[4. Tryck fast]

1. Ta fram en för arbetet lämplig allsåg och såga bort de grenar som beräknas utgöra ett hot mot Weihnachtsgeschenkvolymen.
2. Fastställ var grentätheten är för låg och markera med grön filtpenna var de nya grenarna ska sitta. Ta fram bormaskin och borra med dimensioner som motsvarar de avklippta grenarna.
3. Borra hål vid markeringarna.
4. Tryck fast avklippta grenar i de nyborrade hålen.

6 Kosmetisk – kemisk förstärkning

Naturen är som tidigare sagts ofta en källa till stor besvikelse. Det svenska julgransurvalet är mer stabilt än det tyska som ibland även omfattar tallar, enar, tujor och andra granliknande växter. Ändå kan det finnas behov av att på kosmetisk-kemisk väg göra granen mer naturtrogen. Detta gäller såväl det visuella som aromatiska intrycket.

När det gäller den visuella förstärkningen är det oftast färgen som behöver förbättras. Många granar är dystert mörkgröna eller håglöst blekgula. Vi kan rekommendera Dr Schmetterlings vattenbaserade gransprayer som finns i de populära färgerna SuperWeihnacht, Spass X-mas, PopGrün och storsäljaren NatürlichGlanz.

Även granens lukt kan vara begränsad eller av oönskad kvalitet. Återigen kan en kemisk insats rädda julstämningen. Traditionellt används Wunderbaum som luktförstärkare eftersom de också blir fina dekorationer. Det finns många dofter att välja mellan; vem har sagt att en gran inte kan lukta vanilj, citrus eller älg?

När du ändå sprayar och står i kan du lika gärna passa på att säkra granen till 100 % med skadedjursbekämpningsmedel, flamskydd och barrbevarande lim. Då får du en gran utan obehagliga överraskningar i form av insekter, brand, ekorrar eller barr på golvet.

Allt detta dirigeras av Tannenführern efter anvisningar från Weihnachtsleitern. Själva sprayandet sköts av Fussrichtern och under tiden släpar Baumträgern ner alla lådor med Weihnachtsbaumschmuck från vinden.

Efter den kemiska appliceringen bör arbetsgruppen snarast ta rast. En öl eller kanske två på närmaste Bierstube är säkrast medan huset vädras ut. Ta med eventuella husdjur.

7 Elektriska installationer

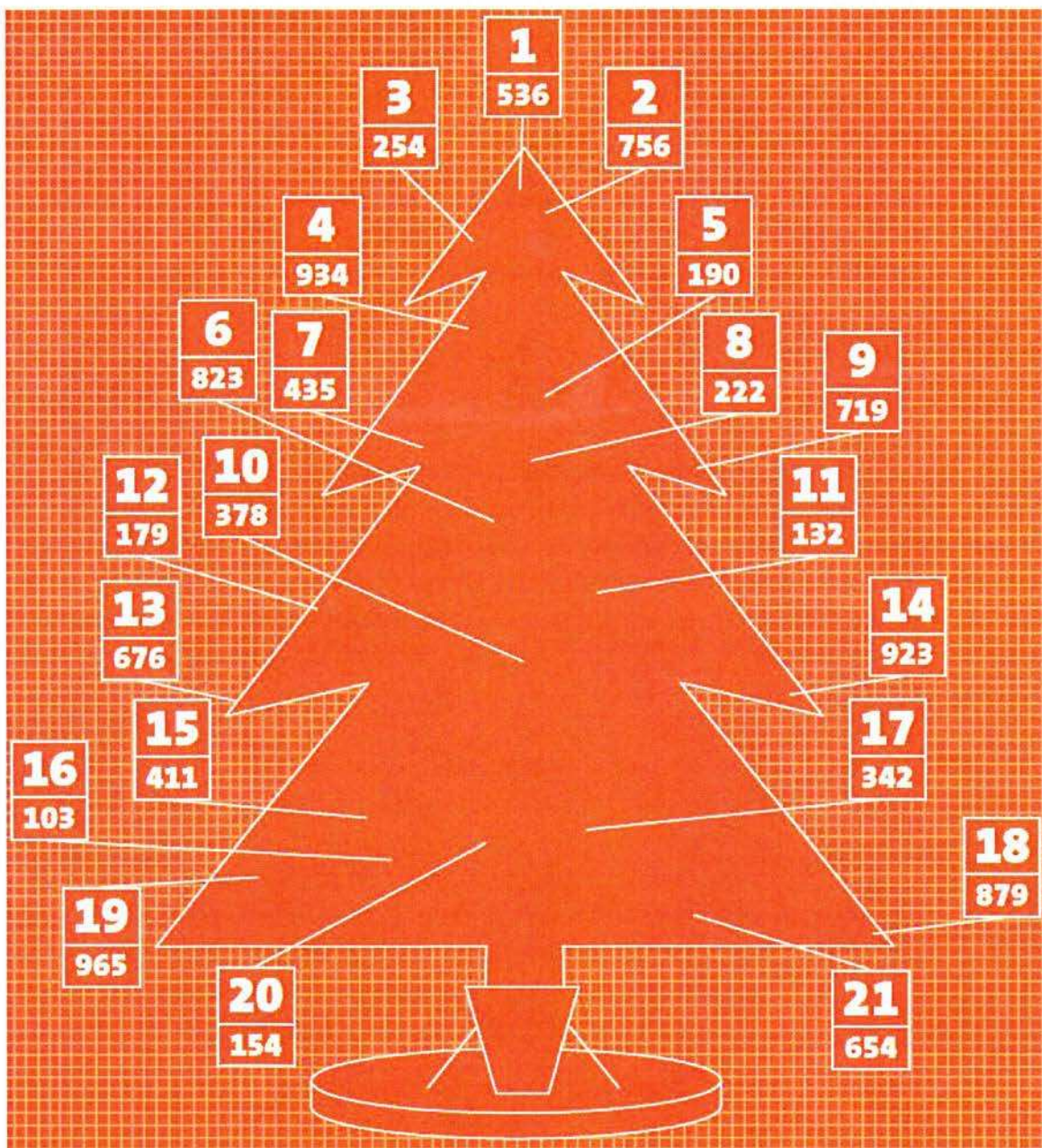
Den kanske viktigaste, svåraste och farligaste delen av graninstallationen är riggandet av Beleuchtung. Levande ljus rekommenderas endast när granen är grundligt flamskyddad, julklapparna inslagna i asbest och golvet består av eldfast keramik. I annat fall krävs en elektrisk Beleuchtung.

En god Beleuchtung består av 21 stycken seriekopplade glödlampor på max 55 watt monterade på en lång sladd. Den bör ha den vanliga tyska kvalitetsmärkningen samt även en stämpel från Deutscher Weihnachtsstandardisierungsinstitut.

Beleuchtungen lindas runt granen och här krävs som regel hela arbetsgruppen. Weihnachtsleitern har gjort en ritning där varje gren har fått en tresiffrig kod (fysisiffrig om bostaden är inhyst i slott eller lager med högt till tak) och ger utifrån ritningen direktiv till Tannenführern. Denne kommenderar Fußrichtern som stående på en stege eller stol hänger upp Beleuchtungen. Baumträgern håller i Fußrichtern så att denne inte tappar balansen och faller in i den nypreparerade granen. Baumträgern måste vara mycket försiktigt så att han inte blir intrasslad och elektrifierad.

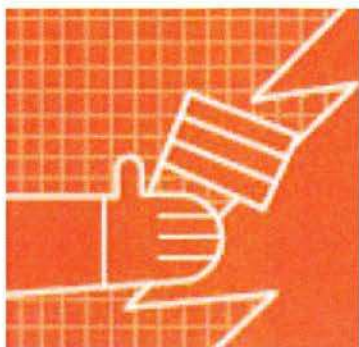
Lamporna i granen ska placeras på ett avstånd av max 40 cm och minst 15 cm från varandra. De ska sitta långt ut på grenarna riktade uppåt. De ska hålla en jämn och koncis täthet. Sladden bör i mesta möjliga mån döljas bakom barr och Weihnachtsbaumschmuck. Eftersom Fußrichtern och Baumträgern efter uppsättningen antagligen är ganska slutkörda är det läge för en kortare ölrast. Weihnachtsleitern och Tannenführern följer solidariskt med.

En vedertagen norm för kodsättning av grenar framtagen av Deutscher Weihnachtsstandardisierungsinstitut, återfinns på efterföljande sida.

Standardiserad kodsättning av grenar enligt Deutscher Weihnachtsstandardisierungsinstitut.

8 Applicering av Weihnachtsbaumschmuck

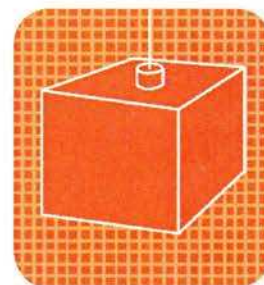

Själva klimax på installationen är när granen ska dekoreras. Bortsett från att Weihnachtsbaumschmucket inte får väga mer än 55 gram per enhet, klara temperaturer upp till 125 grader, inte innehålla giftiga eller radioaktiva ämnen, vara tillverkat i ett EU-land och godkänt av Deutscher Weihnachtsstandardisierungsinstitut, finns det inga direkta regler. Resultatet blir dock mest tyskt när någon av följande tre dekorationsstilar används:

Traditionell BundesWeihnacht: Enligt gammaltysk tradition behängdes granen med olika maträtter såsom korvar, kakor, ostar, och torkad frukt. Eftersom tyskarna är matglada är detta fortfarande det vanligaste alternativet. Idag är det förutom korven vanligare med kolamuffins, små chipspåsar, Kinderegg, Toffefee, annat snask samt alla souvenirflaskor med sprit som blivit över från semestern.

Kubismus: Kubismen har alltid fascinerat den något kantiga tyska folksjälen och på senare år har den blivit allt vanligare som jultema. Till en början kan det verka förvirrande med fyrkantiga kulor, änglar, tomtar och smällkarameller särskilt som granen ofta också klipps till kubform. I gengäld blir det lätt att göra ritning och schema över granen så att man kan använda samma mall varje år.

Weihnachtskitsch: Ett grovkalibrigt intresse för kitsch är en annan framträdande tysk egenskap. Många tar chansen på jul och öser på med alla självlysande och signalfärgade plastartiklar man kan komma över. Flera kilometer glitter och guldslingor blir grädde på moset. Den här stilen är vanlig när arbetslaget tagit extra många öl under rasterna.

Invigning

När granen väl är på plats är det viktigt med en rejäl invigning. Här finns ett viktigt vägval för Weihnachtsleiter att göra. Det slutgiltiga beslutet tas lämpligen tillsammans med Tannenführern för att på så sätt undvika att en negativ stämning läggs över den avslutande ceremoniella delen.

Det ena alternativet som också i de allra flesta fall bör vara det självklara valet är invigning enligt **standardiserad tysk modell**. Viktiga ingredienser är öl, korv, surkål och underhållning. Den senare kategorin kan vara den svåraste att uppfylla eftersom tyskar har en något annorlunda syn på underhållning än vad svenskar har. Klassiskt är givetvis ett riktigt ompa-ompa band, som framför Nicoles "Ein Bisschen Frieden", Fågeldansen samt någon av Scooters eller Kraftwerks mer harmoniska låtar. Som ni förstår krävs det en hel del öl och Schnaps för att få den rätta känslan.

Tyskar ser inte på Kalle Anka på julafton som svenskar gör, istället avrundar de alltid invigningen av granen med att titta på julavsnittet av "Kommissarie Rex", där den rådiga schäferhunden spårar upp en gammal julprydnad i guld som stulits från hembygds museet i Wurzburg och sedan får en jättelik korvsmörgås i present av stadens borgmästare.

Det andra alternativet är den mindre standardiserade men ändå ofta valda **svenska modellen**. Till skillnad från den tyska modellen så läggs fokus här mer på glögg, pepparkakor och en mer modest underhållning. Underhållningen är i den svenska modellen något som snarare ligger svagt i bakgrunden än som något centralt. Vanligtvis består den av låtar som "Strålande jul" med Carola Häggkvist eller om man slår på stort en cd-skiva av typen "Klassiska julfavoriter framförda av Christer Sjögren".

Försvarmakten

Claus T Omte (projektledare)
Karl-Bertil Jonsson

FÖRSVARSMAKTEN

107 85 STOCKHOLM

M7716-281004 H Inst Julgrn

